

Intervju: Valentin Inzko, visoki predstavnik i specijalni predstavnik Evropske unije u BiH

Propao je još jedan pokušaj okupljanja stranačkih lidera u tzv. butmirskom procesu. Kako komentarišete uporno odbijanje pojedinih lidera da učestvuju u «domaćem dijalogu» i u kom pravcu će biti nastavljene daljnji pregovori?

Mislim da je jedan od problema u ovoj državi nedostatak dijaloga koji bi doveo do konstruktivnih rješenja. Na drugoj strani, previše je javnog polemisanja i politiziranja koje ne donosi rezultate, ali «zakuhava» situaciju. Ja uopšte ne vidim bitnu razliku između dijaloga u kojem učestvuju stranci i u kojem učestvuju isključivo domaći lideri. Puno važnije je da su akteri iskreni, dobronamjerni, da žele postići napredak i da te dogovore poslije implementiraju.

Posljednja inicijativa SAD i Evropske unije bazirana je na dijalogu domaćih lidera. Tu međunarodna zajednica samo pomaže domaćim političarima kako bi sami mogli doći do dogovora. Međunarodna zajednica je svjesna da ponekad domaćim političarima nije lako postići dogovor pa je zato ponudila svoje stručno znanje diplomacije i prava kako bi bosanskohercegovački političari mogli zajedno postići neke rezultate.

Konačni cilj tih aktivnosti je jasan. To je korak dalje na putu u Evropsku uniju, ka boljem životu, višem životnom standardu građana ove zemlje. Ne znam kako bilo ko može misliti da će se problemi riješiti sami od sebe i da je neodgovorno ponašanje način da ova zemlja konačno krene naprijed i da se ispuni barem nešto od obećanja dijeljenih narodu, kako vi kažete, šakom i kapom!!!

Verujete li u pozitivan ishod pregovora započetih u Butmiru?

Ja se nadam da će bosanskohercegovački političari vidjeti ovu inicijativu kao priliku koju ne smiju propustiti i doći do dogovora. Vjerujem da će političari interese građana staviti ispred svojih ličnih i uraditi ono što treba: ubrzati reforme i povesti ovu zemlju u Evropsku uniju i NATO. O ishodu pregovora ne želim spekulirati niti imam čarobnu kuglu da bih mogao vidjeti konačan rezultat. Međutim, inicijativu podržavam.

Hoće li se međunarodna zajednica povući iz butmirskog procesa ukoliko domaći lideri uskoro ne postignu konkretan napredak? Postoji li mogućnost i nametanja rješenja od strane međunarodne zajednice?

Ne, neće biti nikakvog nametanja, ovo je isključivo odgovornost domaćih, demokratski izabranih institucija i lidera. Morate imati na umu jednu stvar: i Evropska unija i NATO su dobro razrađeni sistemi koji savršeno dobro mogu da funkcionišu bez Bosne i Hercegovine. EU je funkcionisala neko vrijeme i bez Austrije. Ali, ključno pitanje ovdje je kakva to budućnost očekuje građane ove zemlje ako njihovi lideri nastave ignorisati svoje obaveze i ne postignu dogovor!

Ta alternativa je prilično siva: BiH će ostati nefunkcionalna država, siromaštvo i nezaposlenost se samo mogu povećati, a

zemlja će značajno zaostati iza ostalih u regiji kada su u pitanju evropske integracije. To nije naš cilj: mi želimo BiH koja je funkcionalnija, efikasnija i na putu ka Evropskoj uniji.

Međunarodna zajednica neće odustati od Bosne i Hercegovine: ovdje smo investirali značajan kapital, ljudski, politički, pa ako hoćete i finansijski. Mi jesmo zainteresovani za napredak u ovoj zemlji, ali taj proces mora doći iznutra.

Kakva su vaša očekivanja od sjednice PIK-a zakazane za 18. novembar? Može li se očekivati odluka o transformaciji OHR u EUSR?

Ostalo je još veoma malo vremena do naredne sjednice PIC-a. Napravili smo određeni pomak u ispunjenju uslova za zatvaranje OHR-a. Završavamo, na primjer, popis državne imovine. Usvojen je i Amandman na Ustav BiH, koji je čvrsto postavio Distrikt Brčko u Ustav BiH, napravljen je značajan korak ka potpunoj realizaciji Konačne arbitražne odluke o Brčkom, ali taj pozitivan zamah nije iskorišten. To nije dovoljno da bih mogao preporučiti zatvaranje OHR-a, odnosno da bi započela tranzicija u Kancelariju specijalnog predstavnika Evropske unije.

Govorimo li o zatvaranju OHR-a, mislim da od silnih interpretacija u medijima, mnogima u BiH izmiče suština ovog pitanja: zatvaranje OHR-a nije cilj sam po sebi već pokazatelj da je zemlja došla u fazu svog razvoja kada može ići dalje bez Kancelarije visokog predstavnika. Međunarodna zajednica ima za cilj osigurati da BiH bude mirna i održiva, demokratska zemlja na putu ka integraciji u evroatlantske institucije, a zatvaranje OHR-a je jedna od prekretnica na tom putu.

Kakva je situacija sada, mislim da do te prekretnice, na žalost, još nismo stigli.

Dokle se stiglo u istrazi u vezi sa objavljivanjem shematskog prikaza organizovanog kriminala u RS i FBiH kojeg je navodno sačinio OHR i kada će biti poznati rezultati? Da li i dalje branite svog zamjenika Rafija Gregorijana?

Dr. Gregorian je moj prvi saradnik, imao je, ima i imaće moju punu podršku u poslu koji radi. Štaviše, on radi sjajan posao koji se očito nekima ne sviđa. Šta se kome sviđa ili ne, mene, naravno, ne zanima. Ja i Raffi Gregorian, znači visoki predstavnik i glavni zamjenik visokog predstavnika, imamo svoj mandat koji nastojimo profesionalno ispuniti. Isto vrijedi i za ostale moje saradnike u OHR-u i Kancelariji specijalnog predstavnika Evropske unije. To je sve što imam reći.

Entitetski premijeri odbacili su rješenja koja ste nametnuli u slučaju «Elektroprenos BiH». Kako to komentarišete i da li ćete reagovati?

Pozdravljam dogovor koji su postigli premijeri Federacije BiH i Republike Srpske, Mujezinović i Dodik, i nadam se da će zaključci koje su postigli ubrzo biti u potpunosti realizovani. Naponi premijera nisu u suprotnosti sa mojom odlukom od 18. septembra koja je osigurala kontinuitet funkcionisanja Elektroprenosa BiH nakon isteka mandata generalnog direktora i koja je u stvari i napravila prostor premijerima da postignu dogovor.

Kada će tim OHR završiti popis imovine u BiH i da li taj proces ide planiranim tokom?

Ekipe su na terenu, proces je u toku i sljedeće sedmice očekujem završetak obilaska svih ureda i prikupljanje svih relevantnih informacija. Mogli smo to i ranije završiti da

Republika Srpska nije više od mjesec dana sprječavala prikupljanje informacija. No za konačan popis ćemo pričekati još koju sedmicu. U svakom slučaju, dokazali smo da je posao moguće završiti u razumnom roku. U isto vrijeme, radna grupa koju je osnovalo Vijeće ministara u aprilu, još nije ni počela sa radom.

Kada će u Brčko Distriktu biti ukinuta supervizija?

Sve pripreme za završetak supervizije su na čekanju. Proces zatvaranja može biti nastavljen samo onda kada RS prihvati da ispuni sve svoje obaveze prema Arbitražnoj odluci koja je konačna i obavezujuća za sve strane.